Europos Parlamentas
2019-2024

Plenarinio posėdžio dokumentas

B9-0341/2021

7.6.2021

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl žmogaus teisių ir politinės padėties Kuboje
(2021/2745(RSP))

Leopoldo López Gil, Michael Gahler, Isabel Wiseler-Lima, Gabriel Mato, Antonio López-Istúriz White
PPE frakcijos vardu

B9-0341/2021

Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių ir politinės padėties Kuboje (2021/2745(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Kubos, ypač į 2018 m. lapkričio 15 d.[1] rezoliuciją dėl žmogaus teisių padėties Kuboje, 2019 m. gruodžio 3 d.[2] rezoliuciją dėl José Danielio Ferrero atvejo ir 2017 m. liepos 5 d. rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl rezoliucijos dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kubos Respublikos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo[3] sudarymo Sąjungos vardu projekto,

– atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio mėn. pasirašytą ir nuo 2017 m. lapkričio 1 d. laikinai taikomą Europos Sąjungos ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimą[4],

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 11 d. vykusį Delegacijos ryšiams su Centrinės Amerikos šalimis klausymą dėl Kubos,

– atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 20 d. vykusią neformalią ES ir Kubos jungtinės tarybos narių vaizdo konferenciją[5],

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 26 d. vykusį trečiąjį oficialųjį dialogą žmogaus teisių klausimais pagal ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimą[6],

– atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės mėn. JT žmogaus teisių tarybos atliktą Kubos visuotinį periodinį vertinimą,

– atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP) ir kitas tarptautines žmogaus teisių srities sutartis ir priemones,

– atsižvelgdamas į Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos 2020 m. metinę ataskaitą,

– atsižvelgdamas į 179-ojo sesijų laikotarpio Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos viešuosius klausymus,

– atsižvelgdamas į Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos rezoliucijas 7/2021, 14/2021 ir 24/2021,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą, kurią 1984 m. gruodžio 10 d. priėmė JT

[1] OL C 363, 2020 10 28, p. 70.
[2] Priimti tekstai, P9_TA(2019)0073.
[3] OL C 334, 2018 9 19, p. 99.
[4] OL L I 337, 2016 12 13, p. 3.
[5] ES ir Kubos jungtinė taryba, 2021 m. sausio 20 d.
[6] 2021 m. vasario 26 d. dialogas žmogaus teisių klausimais pagal Europos Sąjungos ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimą.

Generalinė Asamblėja ir kurią Kuba yra pasirašiusi,

– atsižvelgdamas į ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,

– atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, kurią Kuba yra pasirašiusi,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamentas pritarė ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimui; kadangi kartu su savo pritarimu ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimui Parlamentas priėmė rezoliuciją, kurioje ES raginama remti Parlamento požiūrį į demokratiją, visuotines žmogaus teises ir pagrindines laisves, kaip antai saviraiškos, susirinkimų ir politinių asociacijų laisvę ir visų rūšių informacijos laisvę; kadangi ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimu abi šalys pakartotinai patvirtino, jog gerbia visuotines žmogaus teises, nustatytas Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir kitose atitinkamose tarptautinėse žmogaus teisių priemonėse; kadangi Europos Sąjungos ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimas apėmė vadinamąją žmogaus teisių sąlygą, kuri yra svarbi standartinė esminė tarptautinių ES susitarimų dalis, suteikusi galimybę nutraukti Europos Sąjungos ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimą tuo atveju, jei pažeidžiamos nuostatos dėl žmogaus teisių;

B. kadangi žmogaus teisės, laisvė ir žmonių orumas bei gerovė yra geriausiai atstovaujami ir ginami demokratijoje, o tai, be kita ko, reiškia valdžios kaitą, laisvus ir teisingus rinkimus ir pagarbą politiniam pliuralizmui; kadangi neseniai patvirtintos Kubos Konstitucijos 5 straipsnyje pabrėžiama, kad Kubos komunistų partija yra pagrindinė valstybės valdžia, kurią sustiprina 4 ir 229 straipsniai, pabrėžiantys socializmą kaip negrįžtamą sistemą; kadangi nuo naujos Kubos Konstitucijos patvirtinimo 2019 m. balandžio 10 d. ir nuo tada iki 2021 m. balandžio mėn. buvo priimtos 1 946 teisės normos, kenkiančios žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms;

C. kadangi nuo Europos Sąjungos ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo įsigaliojimo prieš beveik ketverius metus Kuboje nebuvo padaryta jokia konkreti pažanga, susijusi su bendraisiais susitarimo principais ir tikslais; kadangi priešingai, Kubos režimas sustiprino represijas ir žmogaus teisių pažeidimus saloje; kadangi nuo Europos Sąjungos ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo įsigaliojimo nebuvo jokių reikšmingų pokyčių gerinant žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių padėtį saloje arba gerinant ekonomines ir socialines Kubos piliečių sąlygas; kadangi padėtis Kubos visuomenėje vis blogėjo, o tai sukėlė naują pasipriešinimo bangą ir paskatino taikias svarbių Kubos visuomenės sektorių, kuriuos Kubos valdžios institucijos ir režimo represinės struktūros persekiojo ir žiauriai užgniaužė, demonstracijas;

D. kadangi nuo 2021 m. pradžios balandis buvo mėnuo, kai buvo taikoma daugiausia represijų, nes Kubos žmogaus teisių stebėsenos centras užfiksavo daugiau nei 1 018 represinių veiksmų prieš žmogaus teisių aktyvistus ir nepriklausomus žurnalistus, iš kurių 206 buvo savavališkas kalinimas, o 13 – sunkus smurtas; kadangi Kubos valdžia neteisėtai įsiveržė į nepriklausomo menininko ir San Isidro judėjimo koordinatoriaus Luiso Manuelio Otero Alcántaros namus ir savavališkai kelias valandas jį įkalino be jokių kaltinimų; kadangi Kalinių gynėjų organizacijos duomenimis, Kuboje šiuo metu

yra 150 politinių kalinių; kadangi tarp 2021 m. kovo ir gegužės mėn. buvo registruotas 31 naujas atvejis; kadangi per pastaruosius 12 mėnesių iki 2021 m. birželio 1 d. į šį sąrašą buvo įtraukti 199 politinių kalinių Kuboje atvejai, įskaitant 65 naujus politinio kalinimo atvejus, o tai vidutiniškai reiškia 5,4 naujus politinio kalinimo atvejus per mėnesį; kadangi per pastaruosius kelis mėnesius pasmerktų kankinimų ir netinkamo elgesio su politiniais kaliniais kalėjimuose skaičius išaugo;

E. kadangi Kubos baudžiamasis kodeksas apima tokias nuostatas kaip „pavojaus padėtis“ ir „ikiteisminės saugumo priemonės“, dėl kurių daugiau nei 8 000 žmonių laikomi kalėjime be jokio nusikaltimo, o dar 2 500 buvo pasmerkti priverčiamajam darbui;

F. kadangi pagal Kubos baudžiamąjį kodeksą visi valstybės tarnautojai, kurie nebaigia medicinos misijų arba nusprendžia nebegrįžti į Kubą, baudžiami aštuonerių metų laisvės atėmimo bausme, kadangi 2010 m. Kubos tarptautinės prekybos ir užsienio investicijų ministerijos rezoliucija Nr. 168 visiems užsienyje dirbantiems valstybės tarnautojams, kurie dirba valstybei ar valstybės valdomoms įmonėms, įskaitant medicinos personalą, nustatomos nepagrįstos pareigos ir įsipareigojimai, pažeidžiantys žmogaus orumą ir pagrindines žmogaus teises, kurias reikia pripažinti visiems žmonėms; kadangi šias medicinos misijas galima laikyti šiuolaikine vergovės forma; kadangi Kuba pažeidžia Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) 29 ir 105 konvenciją dėl priverčiamojo darbo; kadangi Kuba pažeidžia ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo 38 straipsnį;

G. kadangi Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos 2020 m. metinėje ataskaitoje Kubos valstybei nurodomi kaltinimai piktnaudžiavimu ir žmogaus teisių pažeidimais prieš sveikatos priežiūros darbuotojus, paskirtus dirbti užsienyje, prisidengiant vadinamosiomis medicinos misijomis; kadangi JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro pareiškime (CUB 6/2019) dėl Kubos medicinos misijų pabrėžiamos nesaugios ir nežmoniškos medicinos personalo darbo sąlygos ir šie įtarimai buvo pagrįsti organizacijos „Human Rights Watch“ ir 622 liudijimais;

H. kadangi Parlamentas tris kartus skyrė Sacharovo premiją už minties laisvę Kubos aktyvistams: 2002 m. premiją gavo Oswaldo Payá, 2005 m. – „Baltai vilkinčios moterys“ ir 2010 m. – Guillermo Fariñas; Kadangi Sacharovo laureatai ir jų artimieji vis dar reguliariai persekiojami ir gąsdinami, jiems neleidžiama išvykti iš šalies ir dalyvauti tarptautiniuose renginiuose ar Europos Parlamento organizuojamuose renginiuose;

I. kadangi Sacharovo premijos laureatai, tokie kaip Berta Soler, ir tokie aktyvistai kaip Jose Daniel Ferrer, Luis Manuel Otero Alcántara ir Reinaldo Escobar, kelis kartus buvo pakviesti į Parlamentą, paskutinį kartą – 2020 m. gruodžio 11 d.; kadangi Kubos valdžios institucijos sistemingai užkirto kelią jų dalyvavimui, kaip nutiko 2020 m. gruodžio mėn., savavališkai areštuodamos Bertą Soler ir Reinaldo Escobarą ir, be to, apribodamos kitų dalyvių interneto ryšį; kadangi Delegacijos ryšiams su Centrinės Amerikos šalimis pirmininkas, Užsienio reikalų komiteto pirmininkas ir Parlamento pirmininko pavaduotojas pasirašė bendrą deklaraciją, kuria priešinamasi aktyvistų persekiojimui; kadangi nei Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT), nei ES delegacija Kuboje niekada nepateikė pareiškimo, kuriame juos apgintų, ir neparodė jokios viešos ar privačios paramos;

J. kadangi tarp EIVT ir Kubos režimo yra aiškus ar bent jau nebylus susitarimas viešai nepareikšti jokios kritikos apie galimus Kubos režimo žmogaus teisių pažeidimus; kadangi ES ambasadorius Havanoje Alberto Navarro pasirašė laišką JAV prezidentui, kuriame, be kita ko, prašoma panaikinti JAV embargą salai ir nesikišti į Kubos reikalus; kadangi taip akivaizdžiai viršijami ambasadoriaus diplomatiniai įgaliojimai ir tai parodo labai politizuotą ES ambasados Havanoje vaidmenį; kadangi A. Navarro viešai paskelbė pareiškimus, kuriuose teigiama, kad „Kuboje nėra diktatūros“;

K. kadangi 2021 m. vasario 26 d. buvo surengtas trečiasis oficialus ES ir Kubos dialogas žmogaus teisių klausimais ir po jo, kaip ir po ankstesnių dialogų, nepasiekta jokių rezultatų; kadangi į bet kokį politinį dialogą turi būti įtrauktas tiesioginis intensyvus dialogas su nepriklausoma pilietine visuomene ir visais opozicijos politiniais veikėjais be jokių apribojimų, kaip pabrėžta PDBS 36 straipsnyje; kadangi Kubos režimas kelioms nevyriausybinėms organizacijoms ir nepriklausomoms organizacijoms atsisakė suteikti teisę dalyvauti šiuose dialoguose žmogaus teisių klausimais; kadangi EIVT nepareiškusi pozicijos pritarė režimo draudimams; kadangi dialogo tikslas – pasiekti apčiuopiamų rezultatų ir jis negali būti laikomas savitiksliu;

L. kadangi Parlamentas kelis kartus kvietė Kubos vyriausybės diplomatinius atstovus dalyvauti klausymuose ir veikloje, susijusiuose su Kuba; kadangi šie kvietimai ne tik buvo atmesti, bet ir į juos atsakyta laišku, pilnu įžeidimų ir nepagrįstų kaltinimų Parlamentui ir jo nariams; kadangi Parlamentas veikiausiai yra vienintelė ES institucija, kuriai nesuteiktas leidimas apsilankyti šalyje po PDBS laikino įsigaliojimo, ir toks požiūris akivaizdžiai prieštarauja esminiam elementui, kuriuo turėtų būti grindžiamas politinio dialogo susitarimas;

1. griežtai smerkia tai, kad Kuboje yra politinių kalinių, nepaliaujamą ir nuolatinį disidentų politinį persekiojimą, priekabiavimo prie jų ir jų savavališko sulaikymo veiksmus; taip pat smerkia dabartinius antpuolius prieš San Isidro judėjimo menininkus, taikius disidentus, nepriklausomus žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus ir politinės opozicijos narius; ragina nedelsiant nutraukti šiuos veiksmus ir nedelsiant paleisti visus politinius kalinius ir asmenis, savavališkai kalinamus tik už tai, kad naudojosi savo saviraiškos ir susirinkimų laisve; ragina suteikti didesnių garantijų, kad būtų apsaugota teisė į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisė į teismų nepriklausomumą, ir užtikrinti, kad laisvės netekę asmenys galėtų naudotis nepriklausomo advokato paslaugomis, kaip pabrėžta PDBS 24 straipsnyje;

2. griežtai smerkia Aymaros Nieto Muñoz, Mitzaelo Díazo Paseiro, Iváno Amaro Hidalgo, Edilberto Ronalo Arzuagos Alcalá, Yandiero Garcíos Labrados, Deniso Solíso Gonzálezo, Luiso Robleso Elizástegui ir 64 sąžinės kalinių savavališką sulaikymą; ragina Kubos valdžios institucijas nedelsiant juos paleisti;

3. labai apgailestauja dėl to, kad Kubos režimui trūksta įsipareigojimo ir noro pabandyti siekti net minimalios pažangos įgyvendinant pokyčius arba atverti galimybių, kurios padėtų rasti būdų reformuoti režimą ir taip pagerinti Kubos visuomenės socialinį ir politinį dalyvavimą, taip pat piliečių gyvenimo sąlygas, ir dėl to, kad režimas atmeta bet kokias demokratines priemones; apgailestauja dėl to, kad, nors PDBS įsigaliojo prieš beveik ketverius metus, su žmogaus teisėmis ir demokratija susijusi padėtis nepagerėjo ir nedavė jokių esminių ir apčiuopiamų teigiamų rezultatų Kubos gyventojams; mano,

kad PDBS padėjo tik pateisinti Kubos režimą ir jį oficialiai pripažinti tarptautinėje bendruomenėje, nors iš tikrųjų yra aišku, kad tai yra jau daugiau kaip šešis dešimtmečius regione trunkančios antidemokratinės anomalijos atvejis;

4. pripažįsta Kubos gyventojų teisę reikalauti savo šalies demokratizacijos plėtojant dialogą su pilietine visuomene ir politine opozicija siekiant nustatyti veiksmų gaires dėl demokratinių daugiapartinių rinkimų;

5. ragina EIVT primygtinai reikalauti, kad Kubos valdžios institucijos vykdytų ES ir Kubos PDBS nustatytus privalomus įsipareigojimus, visų pirma dėl pagarbos pagrindinėms žmogaus teisėms ir esminėms pagrindinėms laisvėms, kaip pabrėžta susitarimo 1 straipsnio 5 dalyje;

6. smerkia nuolatinius darbuotojų teisių ir žmogaus teisių pažeidimus, Kubos valstybės vykdomus prieš jos sveikatos priežiūros darbuotojus, paskirtus dirbti užsienyje medicinos pagalbos misijose, nes taip pažeidžiamos Kubos ratifikuotos pagrindinės TDO konvencijos; primygtinai ragina Kubą veiksmingai įgyvendinti Amerikos žmogaus teisių konvenciją ir atitinkamai TDO 29 ir 105 konvencijas ir jų laikytis;

7. primena, kad PDBS apima nuostatą dėl susitarimo sustabdymo, kuri turėtų būti taikoma tuo atveju, jei pažeidžiamos nuostatos dėl žmogaus teisių; todėl primygtinai reikalauja, kad Europos Sąjunga, įgyvendindama PDBS, atidžiai stebėtų, kaip Kuboje užtikrinamos žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės, ir kad apie tai būtų reguliariai pranešama Parlamentui; mano, kad Deniso Solíso Gonzálezo, Luiso Robleso Elizástegui, Maykelo Castillo Pérezo („Osorbo“) ir daugiau kaip 120 politinių kalinių ir sąžinės kalinių įkalinimas ir visi savavališki ir represiniai veiksmai, užregistruoti 2021 m. balandžio ir birželio mėn., įskaitant veiksmus prieš San Isidro judėjimo narius ir vaizdo klipo „Patria y Vida“ autorius, yra ypatingos skubos atvejis, kaip nustatyta PDBS 85 straipsnio 3 dalies b punkte; ragina ES atitinkamai sušaukti skubų susitikimą šiuo klausimu;

8. pakartoja, kad žmogaus teisės yra esminis PDBS elementas, kaip pabrėžta atitinkamai 1 straipsnio 5 dalyje, 2 straipsnio c punkte, 5 straipsnyje, 22 straipsnyje ir 43 straipsnio 2 dalyje; todėl ragina Tarybą taikyti nuostatas dėl susitarimo 85 straipsnyje pabrėžtų pareigų vykdymo, įskaitant jo sustabdymą, jeigu Kubos valdžios institucijos ir toliau pažeis žmogaus teises, todėl būtų iš esmės pažeidžiamas PDBS ir tai būtų „esminių šio Susitarimo elementų, nurodytų 1 straipsnio 5 dalyje ir 7 straipsnyje, pažeidimas“;

9. ragina Kubos vyriausybę įgyvendinti teisines reformas, kad būtų užtikrinta spaudos, asociacijų ir demonstracijų laisvė, ir pradėti politines reformas, kurios leistų surengti laisvus, sąžiningus ir demokratinius rinkimus, kuriuose būtų atsižvelgiama į suverenią ir laisvai išreikštą Kubos gyventojų valią; primygtinai ragina Kubos vyriausybę savo žmogaus teisių politiką priderinti prie tarptautinių standartų, apibrėžtų chartijose, deklaracijose ir tarptautinėse priemonėse, kurias Kuba yra pasirašiusi, ir leisti pilietinei visuomenei ir opozicijos politiniams veikėjams be jokių apribojimų aktyviai dalyvauti politiniame ir socialiniame gyvenime;

10. atkreipia dėmesį, kad nuolatinis atsisakymas leisti dalyvauti Kubos ir Europos nepriklausomai pilietinei visuomenei vykdomuose ES ir Kubos dialoguose žmogaus teisių klausimais, ypač per trečiąjį oficialų dialogą žmogaus teisių klausimais, vykusį 2021 m. vasario 26 d., Kubos vyriausybei atsisakius suteikti leidimą, prieštarauja

PDBS, ir nurodo, kad ES neturėtų to pripažinti; todėl ragina pradėti institucionalizuotą, oficialų, atvirą ir viešą ES ir Kubos dialogą dalyvaujant pilietinei visuomenei, taip laikantis PDBS ramsčių, panašų į dialogus, vykdomus su kitomis šalimis, su kuriomis ES yra pasirašiusi bendradarbiavimo susitarimus; primena EIVT ir valstybėms narėms, kad PDBS pilietinės visuomenės dalyvavimas pabrėžiamas kaip esminė dialogo plėtojimo laikantis susitarimo sąlyga (preambulė ir 19, 36 straipsniai, 42 straipsnio 1 dalis, 47 straipsnio 6 dalies e punktas ir 59 straipsnio 2 dalis); todėl pažymi, kad neįtraukti ES ir Kubos pilietinės visuomenės ir visų opozicijos politinių veikėjų reiškia panaikinti esminį PDBS pobūdžio komponentą;

11. primena, kad teikiant pirmenybę tik su Kubos vyriausybe susijusioms organizacijoms arba asmenims ir neįtraukiant opozicijos organizacijų arba kitų pilietinės visuomenės atstovų iš fondų, pažeidžiamos PDBS nuostatos; todėl ragina įtraukti visus bendradarbiavimo fondų suinteresuotuosius subjektus, neatsižvelgiant į Kubos vyriausybės patvirtinimą;

12. labai apgailestauja dėl to, kad Kubos valdžios institucijos atsisako leisti Europos Parlamento komitetams, delegacijoms ir kai kurioms frakcijoms apsilankyti Kuboje, nepaisant to, kad Parlamentas suteikė savo pritarimą ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimui; ragina valdžios institucijas nedelsiant leisti atvykti į šalį;

13. ragina ES per šį dialogą remti Parlamento požiūrį į demokratiją, visuotines žmogaus teises ir pagrindines laisves, kaip antai saviraiškos, susirinkimų ir politinių asociacijų laisvę, visų rūšių informacijos laisvę, ir jos pasaulinio masto politiką, kuria remiami žmogaus teisių gynėjai; vis dėlto patvirtina, kad dialogais žmogaus teisių klausimais šiuo metu neužkirstas kelias politiškai motyvuotiems sulaikymams Kuboje; pažymi, kad, priešingai, remiantis Kubos žmogaus teisių ir nacionalinio susitaikymo komisijos (CCDHRN) nuomone, pastaruosius penkerius metus tokių sulaikymų gerokai padaugėjo;

14. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai pripažinti, kad yra Kubos vyriausybės politinė opozicija, ir todėl atitinkamai įtraukti ją į ES ir Kubos politinį dialogą; ragina valstybių narių atstovus aptarti žmogaus teisių klausimus apsilankymų Kubos valdžios institucijose metu ir keliaujant į Kubą susitikti su Sacharovo premijos laureatais, siekiant garantuoti nuoseklų Europos Sąjungos žmogaus teisių politikos vidaus ir išorės įgyvendinimą;

15. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Kubos vyriausybei ir Nacionalinei liaudies asamblėjai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijai, Europos Sąjungos specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Jungtinių Tautų vyriausiajam žmogaus teisių komisarui.